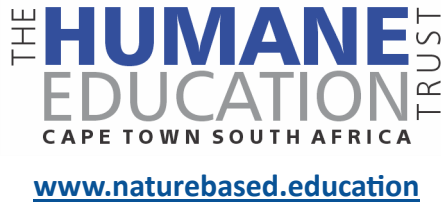

**Dikatse-katse... Dikatse-katse...
Dikatse-katse !**

ka Pandora Alberts

Published by
The Humane Education Trust

ISBN 978-0-9869721-1-9

Illustrations: Pandora Alberts

The translation of this book into Sotho
made possible by World Animal Net.

©The Humane Education Trust

All rights reserved. No part of this publication may
be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form
or by any means electronic, mechanical, photocopying, recording or
otherwise without the written permission of the publishers.

Seruuwa se setle se bitswang Lucy

Belinda o ne a ena le seruuwa se kgethehileng. Lebitso la sona e ne e le Lucy mme e ne e le ledinyane la katse le lesweu le boya bo bongata ka letheba le letsho nkong. Mahlo a lona a ne a le bolotsana a le matala bo boputswa ka mmala, mme e na le mohatla o molelele. Belinda le Lucy e ne e le metswalle ya sebele. Ha Belinda a fihla hae ho tswa sekolong, Lucy e ne e mo emetse. Ka nako tse ding Lucy e ne e tlolela Belinda ho tswa ka mora palo ya heke, kapa e hlwelle hodima sefate sa Jacaranda mme e hlothe ribone ya moriri wa Belinda ha a feta ka tlase.

E ne e rata ho sututswa ka koloyana ya popi ya Belinda, le ho apeswa ka diaparo tsa bana mme bere e lohilweng ka udu e apesitswe ka thoko ho yona! E ne e boetse e rata ho pejwa ka mokotleng wa sekolo wa Belinda, kapa e ikgare hodima Belinda ha a ntse a shebeletse tel-evishene. Bosiu Lucy e ne e robala betheng ya hae, moo e neng e ikgara ka matsohong a Belinda, e ntse e kgona jwalo ka enjene e nyane.

Lucy e ile ya hola ka potlako. E ne e rata ho tlola ka fense-tere bosiu mme e yo tsoma ka jareteng ka kganya ya kgwedi. E ne e nanyetsa diriti setupung mme ya etsa setswalle le sehlopha sa dikatse tse ding tse neng di tsamaya hodima mabota a dijarete. Ha ngata e ne e ba siyo ho fihlela dinonyana di tsoha di bina difateng tsa dijacaranda.

Lucy e ba le madinyane

“O se o le katse e kgolo jwale” Ho rialo Belinda, a ntse a pholla boya bo bottle bo bonolo ba Lucy. Mpa ya Lucy e ne e ba tenya haholo.

“Kgele, ho molemo hore re se ke ra mo fepa haholo,” ho rialo mma Belinda.

“Ke o tshwaretse ditaba,” ho rialo nkgonwa Belinda.

“Lucy e tlo ba le madinyane. Poho ya madinyane ao e lokela hore e be e le e nngwe ya dikatse tse tsamayang maboteng.”

“Dikatse-katse? Hao!” Belinda o ne a thabile haholo. O ne a letetse letsatsi leo madinyane a tla hlaha ka lona. O ile a thaba haholo ha a ne a fihla ho tswa sekolong thapameng ya letsatsi le leng a fumana Lucy e tswaletse madinyane a mane ka otoropong ya hae.

E ne e paqame ka motlotlo e ntse e nyeka madinyane a yona a manyenyane ka leleme la yona le le pinki.

“Ao! A rateha haholo!” emong le e mong o ne a rialo. Lucy e ne e dumella Belinda ho bapala ka madinyane a yona. Ho ne ho ena le le lesweu, le letsho, le lethokwa le nang le metsero, le le nang le boya bo bonyata le matheba le tshwanang le Lucy.

Qalong mahlo a madinyane a ne a kwalahile ka thata empa ka mora matsatsi a mane kapa a mahlano, a buleha.

Ha a ntse a hola, a qala ho bontsha bophelo le ho seba. A ne a imamarela ka dikgaretene mme a tlolela tafoleng. Mme o ne a sa thabiswe ke seo.

“Re ke ke ra boloka dikatse tsena kaofela,” a rialo ho Belinda. “O tla lokela ho di batlela mahae.”

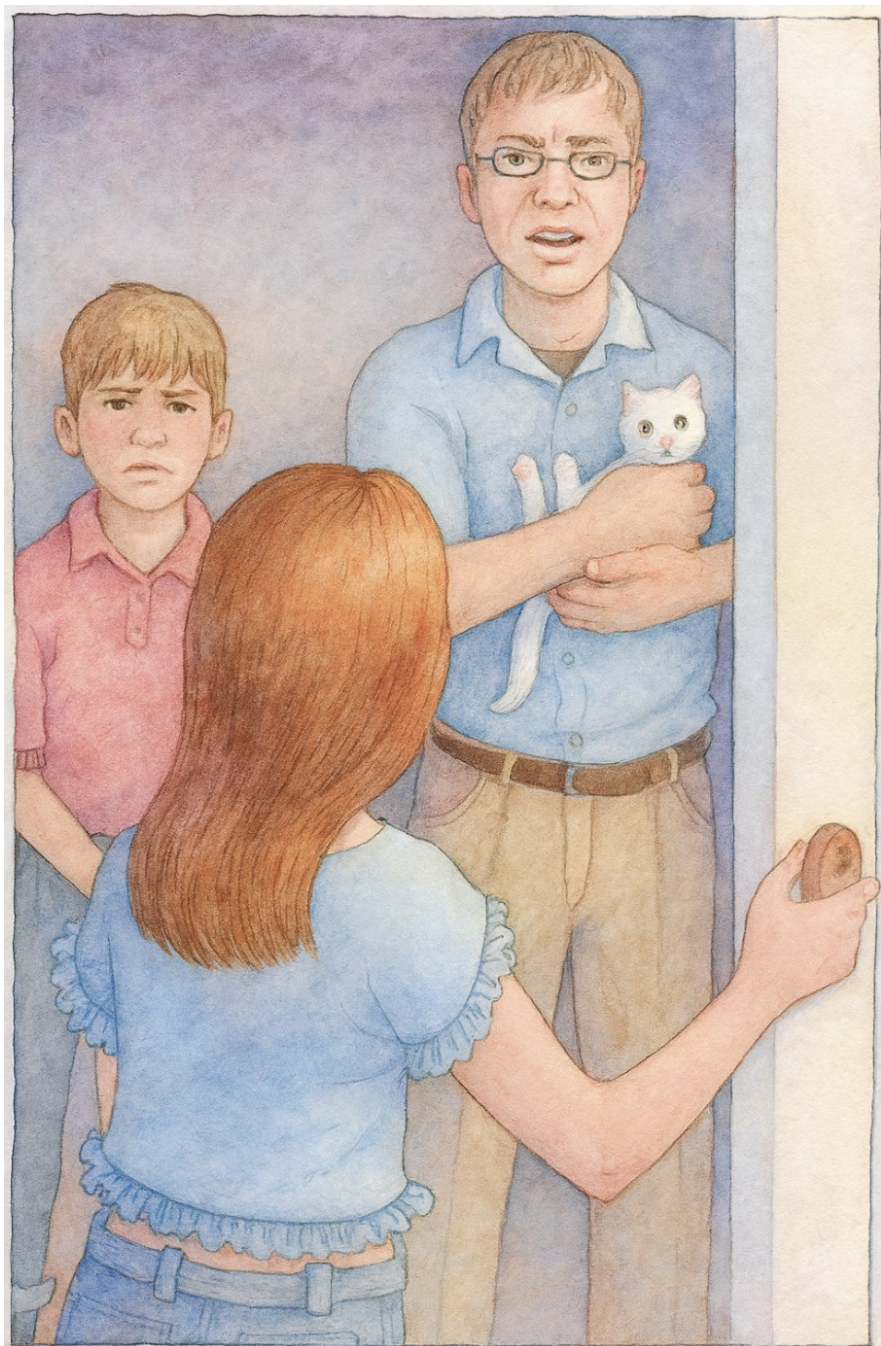
“Tjhe bo!” ke Belinda eo. “Ke bana ba Lucy.” Leha ho le jwalo mmae o ne a sa tjhetjhe: “Dikatse tse hlano! Hoo ho ke ke ha etsahala!” a rialo.

Ka pelo a bohloko, Belinda a nka madinyane ka mmanki ho ya sekolong le ona mme a fana ka ona kaofela. Bohloko ba bana ba ne ba batla madinyane a dikatse. Ho bile bobebe ho a fumanela mahae.

Madinyane a katse a ya kgutla, Madinyane a ya lahleha, Mme madinyane a ya fumaneha

Phirimaneng eo ho ile ha utlwahala motho ya kokotang monyako. Ha ba bula ho ne ho eme moshanyana ya neng a ile a nka ledinyane le lesweu. Pela hae ho ne ho eme ntatae a tshwere ledinyane ka matsohong.

“Re sitwa ho boloka katse,” ho rialo ntata moshanyana. “Re dula foleteng mokatong wa leshome. Ha re na jar-ete. Ha ho motho motsheare. Sena ha se bophelo bo loketseng seruuwa. Hobaneng le sa ka la mpotsa pele hore na mora wa ka a ka nka ledinyane? Le se ke la fana ka diphoofolo fela le sa tsebe le hae leo di yang ho lona.

O ne a utlwahala a halefile haholo. Belinda a amohela ledinyane le lesweu.

“Ke maswabi,” a rialo. “Ha ke a ka ka nahana ka seo.” A qala ho touta ka madinyane a mang ao a faneng ka ona. Na a tla tshwareha hantle? Tsatsi le latelang e ne e le Moqebelo.

A nka qeto ya ho etela malapa a bo bana ba bang ba neng ba nkile madinyane.

Ngwanana ya neng a nkile ledinyane le letsho o ne a shebahala a sa thaba ho hang. “Ntja ya ka e bolaile ledinyane”, a rialo. “Ke ne ke sa nahane hore e ka etsa ntho e jwalo.”

“Ha o a ka wa mpoella hore o na le ntja.” ho rialo Belinda ka kgalefo. “Jwale ledinyane la ka le shwele!”

“E ne e se ledinyane la hao!” ngwanana a araba ka kgalefo. “O ne o mphile lona.”

“Ha esale ledinyane la mang kapa mang jwale!” Belinda a fehelwa ha a lelekwa. O ne a se a bile a tshaba ho botsa ka madinyane a mang.

Ledinyane le lethokwa le metsero le ne le lahlehile. “Ho a makatsa,” ho rialo ausi wa ngwanana ya neng a le nkile. “Re le beile fatshe ka jareteng mme la matha le theosa ka mmila. Le ne le shebahala le tshohile. Re le batlile ra le batla empa ha le bonahale.”

Ha rea ka ra nahana hore re le kwalle ka tlung sebakeng se kgutsitseng ho fihlela le tlwaela beng ka lona ba batjha.

Belinda o ile a sheba dikoloi tse potlakileng ho theosa mmila o phetheselang. A! sebaka se kotsi bakeng sa ledinyane la katse le lahlehileng!

Ka pelo e bohloko a kokota le mating la ntlo ya ho qetela. Ha se ke hae ba le karabo. A kokota ka makgetlokgetlo. Ho ne ho se motho. Belinda o ne a se a itokisetsa ho tsamaya ha a utlwa sello se fokolang sa katse. Ha a phahamisa mahlo, a bona ledinyane le mmala o mosweu le botsho le boya bo bongata le itshwareleditse marulelong. Le ne le tshwasehile.

“Ee hle! O fihlile jwang moo? Ke tla etsa jwang?”

O ne a ke ke a fihlela ledinyane le neng le iphinne ka hara kgitere mme le ntse le ngaola ka mokgwa o hlomolang. Qetellong Belinda a fumana moahisani ya molemo ya ileng a tlisa lere. O ile a hlwa lere mme a pholosa ledinyane.

“Ke makatswa ke hore e be lelapa lena le na la katse-katse,” ho rialo moahisani. “Ba ya ntlong ya bona ya phomolo mafelo a mang le a mang a beke. Ke hopola hore ba itse katse-katse e tla itlhokomela.”

Belinda o ile a sikara katse-katse sefubeng sa hae mme a utlwa pelo ya yona ha e ntse e otlala ka tlasa boya ba yona bo bonolo.

“Ke o busetsa hae,” a sebela katse-katse. “E bile phoso e kgolo ho o romela mona.”

Nkgono o Fana ka Tharollo

Hae, Belinda a ngangisana le mmae.

“Re LOKELA ho boloka dikatse-katse tse pedi tsena,” a ingamangama. “Mahae a matjha a ne a le mabe ka mokgwa o makatsang. Batho ba moo ba ne ba sa tsebe ho hlokomela diphoofolo. Ba itse ba a di batla, empa ba ne ba hlile ba sa di hloke.”

“Re ke ke ra ba le dikatse tse tharo, Belinda,” mmae a rialo. “Di tla ba le madinyane le tsona. Re tla qetella re na le dikatse tse kae? Makgolokgolo!”

Nkgono o ne a ena le tharollo.

“Ho na le ntho e le nngwe e ka etsuwang, mme re ne re lokela hore e be re ile ra e nahana ho tloha qalong. Re lokela ho isa dikatse-katse ngakeng ya diphoofolo mme di yo kwalwa. Ka hona di ke ke tsa hlola di eba le madinyane. Ka boloka tse tharo tsena haeba di ke keng tsa hlola di eba le madinyane.

“Ho 'kwalwa' ho bolelang?” ho botsa Belinda.

“Ho bolela hore ngaka ya diphoofolo, e etsa katse oporeshene e nyane ho tlosa karolo e etsang bana,” ho rialo nkgono.

“O, re lokela ho etsa seo hang hang,” ho rialo mme. “Ha re sa batla ditaba tse ding tse sa thabiseng.”

Oporeshene ha e bitse haholo. Mma Belinda o ile a re seo sea hlokahala, e le ho qoba mathata a diphoofole tse sa hlokahaleng.

Lucy le baradi ba hae ba thabile, jwalo feela le Belinda, hobane jwale ha ho sa hlokahala hore a batlele madinya- ne a mang mahae.

*Buka ena e kgothaletsa kutlwelobohloko, toka le hlomphe bophelong,
ka dingolwa. Dipale tsena di loketse bana ba poremari.
Di ka sebediswa bakeng sa puo ya lapeng kapa ya bobedi ho latela
boemo boo baithuti ba leng ho bona ba ho bala.*

THE **HUMANE** TRUST
EDUCATION
CAPE TOWN SOUTH AFRICA

NatureBased
EDUCATION
A DIVISION OF THE HUMANE EDUCATION TRUST